

Oponentský posudek diplomové práce

Jméno a příjmení: BcA. Michaela Moravcová, DiS.
Studijní program: N8206 Výtvarná umění
Studijní obor: Vizuální komunikace – digitální média
Zadávací katedra: Katedra umění
Akademický rok: 2019/2020

Vedoucí práce: MgA. Richard Loskot, Katedra umění
Oponent práce: doc. MgA. Robert Vlasák, UJEP FUD
Název diplomové práce: Tavolo

S diplomovou prací **Tavolo** Michaely Moravcové jsem se měl možnost seznámit prostřednictvím teoretické práce a prezentace s doplňkovou fotodokumentací, kterou mi nad rámec oficiálně odevzdané práce poskytla diplomantka podobně, jako další vyžádané podrobnosti. Domnívám se proto, že mám komplexní informace ke zhodnocení práce, přestože jsem finální instalaci praktické části osobně neviděl a zde čerpám z poskytnutých materiálů.

Teoretická část DP je rozdělena do dvou pomyslných bloků, z nichž jeden popisuje obecněji technologie 3D tisku a druhý se věnuje vybraným autorům, které s touto technologií autorka spojuje. Následuje příloha, kde autorka prezentuje svoji předchozí tvorbu. Formálně je práce napsaná jednoduchou, lehce naivní formou s řadou nepřesností a osobních komentářů a připomíná spíše referát popularizující 3D tisk než diplomovou práci. Bylo by nad rámec rozsahu posudku zde jednotlivé nepřesnosti či omyly komentovat. Je to série drobností, které text činí problematickým. Navíc nerozumím důvodu, proč autorka popisuje technologii a nevěnuje se analýze propojení 3D technologií a vizuálního umění, což jak se zdá, mohlo být náplní práce.

Obsahově se snaží strukturovat text do tematických bloků či spíše odstavců, kde se věnuje jednotlivým aspektům tisku, jako je tiskový materiál nebo způsoby využití v různých oblastech, např. medicíně. V poměrně malém rozsahu však až na výjimky opakuje v podstatě všeobecně známé informace, které skládá vedle sebe bez ambice někam jasně směřovat.

Doporučená i použitá literatura je z velké části zaměřená na seznámení se s 3D tiskem, což se v podstatě odráží v charakteru textu. Doporučoval bych opustit úvodní literaturu a jít hlouběji. Možná prostudovat RepRap Project Adriana Bowryera, či práci Towards a Self-Manufacturing Rapid Prototyping Machine Edwarda Sellse, která seznamuje s vývojem RepRap projektu, jenž v podstatě odstartoval celosvětový rozvoj nízkonákladového 3D tisku, do kterého se v určité fázi významně zapojil Josef Průša. Protože i díky tomu může diplomantka mít doma svoji vlastní tiskárnu. Je škoda, že stranou zůstala disertační práce Heleny Lukášové Digitální sochařství, nebo že ani v náznaku není zmíněn Michal Gabriel a Tomáš Medek, jejichž sochařský ateliér se na FAVU VUT v Brně 3D technologiemi (v podstatě od jejich uvedení) programově zabývá a mohl by být zdrojem aktuálních informací i praxí podložených zkušeností.

V následující části teoretické práce jsou představeni tři umělci, které autorka s 3D tiskem spojuje. Navíc uvádí do tohoto kontextu Karla Malicha kvůli jedné z jeho realizací. Protože, jak se z autorčina textu dozvídáme, na principu použití 3D tisku se Malich sám nepodílel, ukazuje tento příklad spíše způsob práce galeristy, což je zajímavé, ale pro jinou specializaci. Ostatní umělci jsou relevantní, nicméně chybí zde argumentace, proč je autorka uvádí, a co tím, že je zde představuje, chce říct, nebo ukázat. Zmiňuje to pouze poněkud nedostatečně několika slovy v závěru. Absentuje představení vlastní praktické části práce a její usazení do kontextu.

Praktická část DP sestává ze série 3D tisků, na nichž autorka demonstruje určité momenty, které považuje za zajímavé. Tisky rozděluje po vrstvách a vytváří několik milimetrů silné řezy, které nám dávají nahlédnout do nitra 3D tisku, vytváří jakousi výpočetní tomografii. V podstatě v reálném trojrozměrném prostředí ukazuje to, co standardně umožňují programy typu Slic3r virtuálně. Zajímají jí struktury automaticky generované výplně, obvodové kresby a průřezy tělesem. Tedy to, co 3D tiskaři i náhodní kolemjdoucí fascinovaně sledují v průběhu procesu tisku a co se jeho dokončením skrývá. Model, který autorka vytvořila, je intuitivní útvar, abstraktní geometrická struktura. Realizace by měla být provedena rozložením řezů tohoto tělesa na ploše s doplněním vizualizace skládání a snad umístěním samotné 3D tiskárny v rámci finální instalace (zde vycházím z popisu autorky).

Problém vidím v tom, že se příliš nepodařilo podpořit ideu konceptem, že z lákavé vizuální struktury se stává přehlídka vrstev a řezů. Diplomantka z atraktivity průřezu čerpá, využívá vrstvení a efektních povrchových struktur vznikajících v průběhu tisku. Chápu její zaujetí. Způsob práce, který zvolila, tuto vizualitu povyšuje na princip, ale nenabízí nic jiného. Není tak podstatné, jak velký je realizovaný soubor, kolik tisků obsahuje a kolik tiskových hodin bylo spotřebováno. Důležité je, zda výsledek tzv. drží pohromadě, o čemž nejsem přesvědčen.

Celým projektem v teoretické i v praktické části se vine určitá nejednoznačnost toho, k čemu autorka směřuje a domnívám se, že z toho vyplývají ty nejzásadnější problémy, na které jsem se snažil poukázat. Teoretická práce se tváří tak, že nás má seznámit s technologií 3D tisku, a to je ale naprosto mylný cíl. Činí to nejrůznější weby a populární publikace již několik let více než dostatečně. Na úrovni diplomové práce bych očekával zacílení na konkrétnější problematiku a její podložení odpovídajícími zdroji. Podobné je to ale i v praktické části. Instalace se tváří nejspíše jako edukativní nástroj popularizace tisku a jako takový by mohl klidně viset na zdi, například nějaké školy či instituce. Osobně nemám problém přijmout vytištěný objekt jako sochařskou realizaci, ale výsledek praktické části DP Michaely Moravcové k tomu příliš nenabádá. Můžeme mluvit o měřítku, materiálu, instalaci a všech dalších parametrech, které umělecké objekty spoluutvářejí. Nemůžeme však opomenout koncept. A tak se nabízejí otázky: V jakém rámci autorka o své práci vlastně uvažuje? Je to „socha“ ?

Přes výše uvedené nesrovnalosti navrhuji diplomovou práci k ústní obhajobě a doporučuji ji hodnotit známkou **dobře**.

Domnívám se, že z posudku vyplývá dostatek podnětů, na které může studentka v obhajobě zareagovat, a proto nekladu dodatečné otázky. Jako externí oponent ponechám na komisi zvážení adekvátnosti faktického rozsahu teoretické práce, která je v zadání DP určena na 60 NS formátu A4. Podle mého názoru fyzický rozsah posuzované práce zhruba odpovídá spodní hranici obvyklého rozsahu DP u tohoto typu studia, i když šedesáti stran nedosahuje.

V Ústí nad Labem dne 14.6.2020

Čitelný podpis / signatura Robert Vlasák

Stupnice známek:

- 1 výborně
- 2 velmi dobře
- 3 dobře
- 4 nevyhověl